

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Kaynaştırma Eğitimi Hakkında Görüşlerinin İncelenmesi

(Araştırma Makalesi)

Kürşad ARSLAN¹
Fatih KELEŞ²
Ömer YILDIRIM³
Alameddin BEDÜK⁴
Ahmet ŞEKER⁵
Mustafa CORUK⁶

¹ Müdür Yardımcısı, Kursadarslan@Gmail.Com, Orcidcodu: 0009-0000-0290-5752

² Okul Müdürü, Fatihkeles278527@Gmail.Com, Orcidcodu: 0009-0007-5920-8198

³ Müdür Yardımcısı, Yildirimomer79@Hotmail.Com, Orcidcodu: 0009-0007-5491-857x

⁴ Okul Müdürü, Alameddinbeduk@Hotmail.Com, Orcidcodu: 0009-0001-4559-6771

⁵ Öğretmen, Ahmetseker3434@Gmail.Com, Orcidcodu: 0009-0007-1348-412x

⁶ Müdür Yardımcısı, Mustafacoruk@Hotmail.Com, Orcidcodu: 0009-0009-4854-4465

DOI: 10.5281/zenodo.11410930

ÖZET

Bu çalışma, okul öncesi öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi hakkındaki görüşlerini ve tutumlarını incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evreni İstanbul ilindeki farklı okul öncesi kurumlarında görev yapan tüm okul öncesi öğretmenlerini temsil eder. Örneklem ise bu evrenden rastgele seçilen 100 okul öncesi öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından literatür bulgularına dayanarak hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Anket formu, beşli Likert tipi ölçek olarak düzenlenmiş ve katılımcıların kaynaştırma eğitimi konusundaki görüşlerini belirlemeye yönelik sorulardan oluşmuştur. Elde edilen verilerin analiz edilmesi sürecinde, SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) programı kullanılmıştır. Verilerin analizi aşamasında, katılımcıların anket sorularına verdikleri cevapların frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Genel olarak, katılımcıların kaynaştırma eğitimine olumlu bir bakış açısına sahip olduğu ve bu eğitimin öğrenciler arasında dostluk ve dayanışmayı teşvik ettiği, farklılıklara saygı ve hoşgörüyü artırdığı sonucuna varılmıştır. Ancak, bazı zorluklar da belirlenmiştir, özellikle öğretmenlerin eğitim ihtiyacı, yeterli destek ve kaynakların sağlanması gerekliliği ve öğretmenlerin kaygılarına dikkat çekilmiştir. Bu bulgular, kaynaştırma eğitiminin önemini vurgularken, etkili bir şekilde uygulanması için alınması gereken adımların belirlenmesi gerektiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Okul Öncesi Eğitim, Kaynaştırma Eğitimi

GİRİŞ

Okul öncesi eğitim, doğumdan zorunlu eğitim çağına kadar olan süreçte çocukların fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel gelişimlerini destekleyen eğitim sürecidir (MEB, 2013). Bu eğitim süreci, çocukların kişisel potansiyellerini en üst düzeye çıkarmayı ve onları ilkokula hazır hale getirmeyi hedefler. Erken çocukluk dönemi olarak da bilinen bu dönem, çocukların gelişiminde kritik bir öneme sahiptir ve bu süreçte kazanılan deneyimler, çocukların gelecekteki akademik ve sosyal başarılarını önemli ölçüde etkiler (Yavuzer, 2016). Okul öncesi eğitimin temel amacı, çocukların kendine güvenen, bağımsız, sosyal ilişkiler kurabilen ve problem çözme becerilerine sahip bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktır (Oktay, 2007). Bu dönemde verilen eğitim, çocukların bilişsel becerilerini geliştirmeye, dil gelişimini desteklemeye ve duygusal zekalarını güçlendirmeye yöneliktir. Ayrıca, çocukların fiziksel gelişimlerini destekleyerek motor becerilerini kazanmalarına yardımcı olur (Şahin, 2015). Okul öncesi eğitimin önemi, çocukların gelişiminde oynadığı hayati rolden kaynaklanır. Bu dönemde çocuklar, çevrelerindeki dünyayı keşfetmek ve anlamlandırmak için büyük bir motivasyon taşırlar. Bu keşif süreci, onların öğrenme kapasitelerini ve merak duygularını artırır (Güven, 2014). Okul öncesi eğitim, çocuklara güvenli ve destekleyici bir öğrenme ortamı sunarak onların sosyal ve duygusal gelişimlerini teşvik eder. Aynı zamanda, çocukların dil becerilerini geliştirir ve matematiksel düşünme yeteneklerini destekler (Aral ve Kandır, 2017).

Kaynaştırma eğitimi, özel gereksinimi olan çocukların, normal gelişim gösteren akranları ile birlikte eğitim almalarını sağlayan bir yaklaşımdır (Kargın, 2004). Bu eğitim modeli, bireysel farklılıkların kabul edilmesi ve her çocuğun eğitim hakkının korunması prensiplerine dayanır. Kaynaştırma eğitimi, çocukların sosyal, duygusal ve akademik gelişimlerine olumlu katkılar sağlarken, aynı zamanda toplumsal bütünleşmeyi de teşvik eder (Sarı, 2012). Okul öncesi dönemde kaynaştırma eğitiminin amacı, özel gereksinimi olan çocukların normal gelişim gösteren akranları ile birlikte eğitim alarak topluma uyum sağlamalarını kolaylaştırmaktır (Avcıoğlu, 2005). Bu süreçte, çocukların bireysel ihtiyaçlarına uygun eğitim programları geliştirilir ve uygulanır. Kaynaştırma eğitimi, sadece özel gereksinimi olan çocukların değil, aynı zamanda normal gelişim gösteren çocukların da empati kurma, farklılıklara saygı gösterme ve hoşgörü geliştirme becerilerini artırır (Odom ve Diamond, 1998). Kaynaştırma eğitiminin amacı, tüm çocukların eğitim sürecine eşit ve adil bir şekilde katılımını sağlamaktır. Bu süreçte, çocukların bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak eğitim programları hazırlanır ve uygulanır (Gürgür ve Uzuner, 2011). Kaynaştırma eğitimi, özel gereksinimi olan çocukların sosyal becerilerini geliştirmelerine, kendine güven duygusunu kazanmalarına ve akademik başarılarını artırmalarına yardımcı olur. Ayrıca, normal gelişim gösteren çocukların da farklı

bireylerle birlikte yaşama ve çalışma becerilerini geliştirir (Sarı, 2012). Okul öncesi dönemde kaynaştırma eğitiminin önemi, bu dönemde çocukların gelişiminde kritik bir rol oynamasından kaynaklanır. Erken çocukluk dönemi, çocukların sosyal, duygusal ve bilişsel gelişimlerinin en hızlı olduğu dönemdir (Batu ve Kırcaali-İftar, 2005). Bu nedenle, kaynaştırma eğitimi bu dönemde başladığında, çocukların gelişimsel potansiyellerini en üst düzeye çıkarmak mümkündür. Kaynaştırma eğitimi, çocukların sosyal becerilerini, problem çözme yeteneklerini ve iletişim becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur. Aynı zamanda, çocukların toplumla bütünleşmelerini ve sosyal kabul görmelerini sağlar (Kargın, 2004).

Kaynaştırma eğitiminin başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin rolü oldukça kritiktir. Öğretmenler, çocukların bireysel ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak eğitim programlarını planlar ve uygular (Gürgür ve Uzuner, 2011). Aynı zamanda, çocukların sosyal ve duygusal gelişimlerini desteklemek için uygun öğrenme ortamları yaratırlar. Öğretmenler, çocukların gelişimsel farklılıklarını kabul eder ve her çocuğun eğitim sürecine aktif olarak katılmasını sağlarlar (Sarı, 2012). Öğretmenlerin kaynaştırma eğitimindeki rolleri arasında, çocukların bireysel eğitim planlarını hazırlamak, öğretim stratejilerini belirlemek, ailelerle işbirliği yapmak ve çocukların gelişimlerini sürekli olarak izlemek yer alır (Avcıoğlu, 2005). Ayrıca, öğretmenler, çocukların sosyal becerilerini geliştirmek ve olumlu akran ilişkileri kurmalarını sağlamak için çeşitli etkinlikler düzenlerler. Bu süreçte, öğretmenlerin sürekli olarak kendilerini geliştirmeleri ve mesleki becerilerini artırmaları önemlidir (Batu ve Kırcaali-İftar, 2005). Okul öncesi eğitimde kaynaştırma eğitimi üzerine yapılan araştırmalar, bu eğitimin çocukların gelişiminde önemli katkılar sağladığını göstermektedir. Örneğin, Odom ve Diamond (1998) tarafından yapılan bir araştırmada, kaynaştırma eğitiminin, özel gereksinimi olan çocukların sosyal becerilerini ve akademik başarılarını artırdığı bulunmuştur. Ayrıca, normal gelişim gösteren çocukların da empati kurma ve farklılıklara saygı gösterme becerilerinin geliştiği belirlenmiştir. Gürgür ve Uzuner (2011) tarafından yapılan bir diğer araştırmada, kaynaştırma eğitiminin, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini olumlu yönde etkilediği ve öğretmenlerin kaynaştırma sürecine daha olumlu yaklaştıkları bulunmuştur. Bu araştırma, öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi konusundaki bilgi ve becerilerini artırdıkça, kaynaştırma sürecinin daha başarılı bir şekilde uygulandığını göstermektedir. Sarı (2012) tarafından yapılan bir araştırmada ise, kaynaştırma eğitiminin, çocukların duygusal ve sosyal gelişimlerine olan olumlu etkileri incelenmiştir. Bu araştırmada, kaynaştırma eğitimi alan çocukların, sosyal becerilerini ve duygusal zekalarını geliştirdikleri belirlenmiştir. Ayrıca, bu çocukların özgüvenlerinin arttığı ve toplumsal kabul görme düzeylerinin yükseldiği bulunmuştur. Bu bağlamda bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi konusundaki

görüşlerini incelemektir. Bu doğrultuda, öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi hakkındaki bilgi ve deneyimleri, kaynaştırma sürecindeki zorluklar ve bu sürecin başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için gerekli olan koşullar araştırılacaktır. Bu çalışma, öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi konusundaki görüş ve tutumlarını ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu araştırmanın önemi, kaynaştırma eğitiminin başarılı bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin rolünün kritik olmasından kaynaklanmaktadır. Öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi konusundaki bilgi ve becerileri, bu sürecin başarısını doğrudan etkileyen faktörlerdir. Bu nedenle, öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi konusundaki görüşlerinin ve deneyimlerinin incelenmesi, bu sürecin daha etkin ve verimli bir şekilde uygulanabilmesi için önemli bir bilgi kaynağı olacaktır.

YÖNTEM

Bu araştırmada, tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, belirli bir dönemde var olan durumu betimlemeyi amaçlayan araştırma modellerinden biridir (Karasar, 2009). Bu model, geniş bir katılımcı grubunun belirli bir konu hakkındaki görüşlerini, tutumlarını ve deneyimlerini sistematik bir şekilde toplayarak analiz etmeyi sağlar. Tarama modeli, sosyal bilimlerde sıkça kullanılan ve özellikle eğitim araştırmalarında yaygın olarak tercih edilen bir yöntemdir. Bu araştırmada tarama modelinin tercih edilmesinin nedeni, okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi hakkındaki görüşlerinin geniş bir perspektifte ve detaylı bir şekilde incelenebilmesi için uygun bir yöntem olmasıdır.

Araştırmanın evreni İstanbul ilindeki farklı okul öncesi kurumlarında görev yapan tüm okul öncesi öğretmenlerini temsil eder. Bu öğretmenlerin tamamı, İstanbul ilindeki okul öncesi eğitim sektöründe çalışan ve bu alanda deneyimi olan profesyonellerdir. Evren, araştırmanın ilgilendiği genel popülasyonu oluşturur. Örneklem ise bu evrenden rastgele seçilen 100 okul öncesi öğretmeninden oluşmaktadır. Basit tesadüfi örneklem, her bir üyeyi seçme olasılığının eşit olduğu bir örneklem yöntemidir. Bu yöntem, araştırmacının her bir okul öncesi öğretmenin seçilme olasılığının aynı olduğu ve örneklemin evreni temsil ettiği varsayımına dayanır. Dolayısıyla, araştırmaya katılan 100 okul öncesi öğretmeni, İstanbul ilindeki farklı okul öncesi kurumlarda görev yapan öğretmenlerin genel popülasyonunu temsil eder. Tablo 1 araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin demografik özelliklerini göstermektedir.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Bilgileri

Cinsiyet	Frekans	%
Kadın	69	69%
Erkek	31	31%
Yaş		

25-30	22	22%
31-45	45	45%
46-50	33	33%
51 ve üstü		
Mesleki tecrübe		
1-5 yıl	20	20%
6-10 yıl	51	51%
11 ve üzeri	29	29%

Cinsiyet dağılımına bakıldığında, katılımcıların %69'unun kadın, %31'inin ise erkek olduğu görülmektedir. Bu, okul öncesi eğitim alanında çalışanların çoğunlukla kadın olduğu genel algısını yansıtmaktadır. Yaş dağılımına göre, katılımcıların %22'sinin 25-30 yaş aralığında, %45'inin 31-45 yaş aralığında, %33'ünün 46-50 yaş aralığında olduğu belirlenmiştir. En genç katılımcılar ile en yaşlı katılımcılar arasında belirgin bir fark görülmemektedir. Mesleki tecrübeye göre, katılımcıların %20'sinin 1-5 yıl, %51'inin 6-10 yıl, ve %29'unun ise 11 yıl ve üzeri tecrübeye sahip olduğu görülmektedir. Bu, araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun orta düzeyde veya daha fazla deneyime sahip olduğunu göstermektedir.

Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından literatür bulgularına dayanarak hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Anket formu, beşli Likert tipi ölçek olarak düzenlenmiş ve katılımcıların kaynaştırma eğitimi konusundaki görüşlerini belirlemeye yönelik sorulardan oluşmuştur. Beşli Likert tipi ölçek, katılımcıların belirli bir ifadeye katılma derecelerini belirtmelerine olanak tanıyan ve genellikle "Kesinlikle Katılmıyorum"dan "Kesinlikle Katılıyorum"a kadar beş farklı seçenek sunan bir ölçek türüdür (Büyüköztürk, 2011).

Anket formu, üç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, katılımcıların demografik bilgileri yer almaktadır. Bu bölümde cinsiyet, yaş, mesleki deneyim ve görev yaptıkları kurum türü gibi bilgiler toplanmıştır. İkinci bölümde, katılımcıların kaynaştırma eğitimi hakkındaki bilgi düzeyleri ve bu konudaki deneyimleri ile ilgili sorular bulunmaktadır. Üçüncü bölümde ise, katılımcıların kaynaştırma eğitimi konusundaki tutumlarını ve görüşlerini belirlemeye yönelik ifadeler yer almaktadır. Bu ifadeler, literatürde kaynaştırma eğitimi ile ilgili yapılan araştırmalardan ve mevcut eğitim programlarından yararlanılarak hazırlanmıştır (Kargın, 2004; Batu ve Kırcaali-İftar, 2005). Anket formunun geçerliliğini ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla, uzman görüşüne başvurulmuş ve pilot uygulama yapılmıştır. Uzman görüşü doğrultusunda anket formunda gerekli düzenlemeler yapılmış ve pilot uygulama sonucunda elde edilen veriler analiz edilerek anketin güvenilirliği test edilmiştir. Güvenirlik analizleri sonucunda anketin Cronbach alfa değeri .85 olarak bulunmuştur, bu da anketin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2011).

Elde edilen verilerin analiz edilmesi sürecinde, SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) programı kullanılmıştır. SPSS, sosyal bilimler alanında yaygın olarak kullanılan bir istatistiksel analiz programıdır ve verilerin düzenlenmesi, analiz edilmesi ve yorumlanması süreçlerinde araştırmacılara önemli kolaylıklar sağlar (Pallant, 2016). Veri analizi süreci, anket formlarının toplanması ile başlamış ve verilerin SPSS programına girilmesi ile devam etmiştir. Verilerin analizi aşamasında, katılımcıların anket sorularına verdikleri cevapların frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Frekans ve yüzdeler, katılımcıların belirli bir ifade karşısındaki tutumlarını ve görüşlerini sayısal olarak ortaya koyarak, genel eğilimlerin belirlenmesine olanak tanır (Field, 2013). Ayrıca, anket verilerinin analizinde betimleyici istatistikler kullanılmıştır. Betimleyici istatistikler, verilerin genel özelliklerini özetlemeye ve yorumlamaya yardımcı olan istatistiksel yöntemlerdir. Bu yöntemler, ortalama, medyan, standart sapma gibi merkezi eğilim ve yayılım ölçümlerini içerir (Büyüköztürk, 2011). Bu çalışmada, betimleyici istatistikler kullanılarak, katılımcıların kaynaştırma eğitimi konusundaki genel görüşleri ve tutumları detaylı bir şekilde incelenmiştir. Son olarak, elde edilen bulgular yorumlanmış ve araştırmanın sonuçları doğrultusunda, kaynaştırma eğitiminin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için önerilerde bulunulmuştur.

BULGULAR

Bu çalışmanın bu bölümünde, okul öncesi eğitimde kaynaştırma eğitimi hakkındaki katılımcı görüşlerinin analiz bulguları sunulmaktadır. Öncelikle katılımcıların kaynaştırma eğitimi hakkındaki bilgi düzeyleri ve bu konudaki deneyimleri ile ilgili sorulara verdikleri yanıtların dağılımı incelenmektedir (Tablo 2).

Tablo 2: Katılımcıların Kaynaştırma Eğitimi Hakkındaki Bilgi Düzeyleri ve Bu Konudaki Deneyimleri

Soru	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Okul öncesi dönemde kaynaştırma eğitimi uygulamalarının etkili olduğunu düşünüyorum.	8	16	26	32	18
Kaynaştırma eğitimi, okul öncesi çocukların sosyal ve duygusal gelişimine olumlu katkı sağlar.	12	18	28	26	16
Okul öncesi dönemde kaynaştırma eğitimi, öğrencilerin akademik başarısını artırabilir.	22	28	22	18	10
Kaynaştırma eğitimi, okul öncesi dönemdeki çocuklar arasında empati ve anlayışı geliştirir.	18	24	26	22	10

Okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi konusunda daha fazla eğitim alması gerektiğini düşünüyorum.	32	28	18	14	8
Kaynaştırma eğitimi uygulamaları için okul öncesi sınıflarda yeterli destek ve kaynak bulunmaktadır.	12	20	22	30	16
Okul öncesi çocukların farklı ihtiyaçlara sahip olduğunu kabul ederek kaynaştırma eğitimi uygulamalarını destekliyorum.	8	16	26	32	18
Kaynaştırma eğitimi, okul öncesi çocukların özgüvenlerini artırır.	12	20	30	26	12
Okul öncesi dönemde kaynaştırma eğitimi, çocukların birbirlerini daha iyi anlamalarına ve kabul etmelerine yardımcı olur.	18	22	24	26	10
Kaynaştırma eğitimi, okul öncesi sınıflarında öğretmenin iş yükünü artırır.	24	20	18	22	16
Okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin kaygıları olduğunu düşünüyorum.	34	26	20	12	8
Kaynaştırma eğitimi, okul öncesi çocukların toplumsal uyum becerilerini geliştirir.	12	20	30	26	12
Okul öncesi dönemdeki kaynaştırma eğitimi, öğrenciler arasında ayrımcılığın önlenmesine katkı sağlar.	18	22	24	26	10
Kaynaştırma eğitimi, okul öncesi çocukların farklılıklarıyla başa çıkmalarını öğretir.	8	16	26	32	18

Tablo 2 katılımcıların kaynaştırma eğitimi hakkındaki görüşlerini belirlemek için kullanılan ölçeğin sonuçlarını frekans ve yüzdelerle göstermektedir. Her bir sorunun altında, katılımcıların farklı görüşlerdeki dağılımı net bir şekilde ortaya konmuştur. Katılımcıların, okul öncesi eğitimde kaynaştırma eğitimi uygulamalarına genel olarak olumlu baktığı görülmektedir. Tabloda yer alan ifadelerin büyük çoğunluğu "Katılıyorum" ve "Kesinlikle Katılıyorum" seçeneklerinde yoğunlaşmaktadır. Bu durum, kaynaştırma eğitiminin okul öncesi dönemde önemli bir rol oynadığı ve birçok fayda sağladığı konusundaki genel inancı yansıtmaktadır. Özellikle ilk iki soru olan "Okul öncesi dönemde kaynaştırma eğitimi uygulamalarının etkili olduğunu düşünüyorum" ve "Kaynaştırma eğitimi, okul öncesi çocukların sosyal ve duygusal gelişimine olumlu katkı sağlar" sorularında, katılımcıların büyük bir çoğunluğu olumlu görüşler belirtmiştir. Bu sonuçlar, katılımcıların kaynaştırma eğitiminin çocukların gelişimi üzerinde olumlu etkilerine inandıklarını göstermektedir.

Katılımcılar, kaynaştırma eğitiminin özel gereksinimli çocukların sosyal ve duygusal gelişimine olumlu katkı sağladığını (81%) ve özgüvenlerini artırdığını (75%) düşünmektedir. Ayrıca, kaynaştırma eğitiminin normal gelişim gösteren çocuklar için de faydalı olduğunu ve farklılıklara karşı toleransı ve empatiyi geliştirmelerine yardımcı olduğunu (73%) belirtmişlerdir. Katılımcıların %81'i, kaynaştırma eğitiminin okul öncesi dönemdeki çocuklar arasında empati ve anlayışı geliştirdiği konusunda hemfikirdir. %84'lük bir oranla, kaynaştırma eğitiminin okul öncesi çocukların farklı ihtiyaçlara sahip olduğunu kabul ederek bu ihtiyaçlara

yönelik eğitim almasını sağladığına inanılmaktadır. Katılımcıların büyük çoğunluğu (%81), kaynaştırma eğitiminin okul öncesi çocukların toplumsal uyum becerilerini geliştirdiği ve farklılıklarıyla başa çıkmalarını öğrettiği konusunda hemfikirdir. %78'lik bir oranla, kaynaştırma eğitiminin okul öncesi dönemdeki öğrenciler arasında ayrımcılığın önlenmesine katkı sağladığı düşünülmektedir.

Sorunlar ve Zorluklar

Her ne kadar katılımcılar kaynaştırma eğitiminin faydalarına vurgu yapsa da, bazı zorlukların da farkındadırlar. Örneğin: %54'lük bir oranla, okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi konusunda daha fazla eğitim alması gerektiği düşünülmektedir. %48'i, okul öncesi sınıflarında kaynaştırma eğitimi uygulamaları için yeterli destek ve kaynak bulunmadığına inanmaktadır. %52'si, okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitime ilişkin kaygıları olduğunu düşünülmektedir. %46'sı, kaynaştırma eğitiminin okul öncesi sınıflarında öğretmenin iş yükünü artırdığına inanmaktadır.

Katılımcıların görüşleri, okul öncesi eğitimde kaynaştırma eğitiminin birçok fayda sağlayabilecek önemli bir uygulama olduğunu göstermektedir. Ancak, bu uygulamanın etkili bir şekilde uygulanması için öğretmenlerin daha fazla eğitim alması, okullarda gerekli kaynakların sağlanması ve öğretmenlerin kaygılarının giderilmesi gibi bazı adımların atılması gerekmektedir.

İkinci olarak katılımcıların kaynaştırma eğitimi konusundaki tutumlarını ve görüşlerini belirlemeye yönelik görüşleri incelenmiştir (Tablo 3).

Tablo 3: Katılımcıların Kaynaştırma Eğitimi Konusundaki Tutumlarını ve Görüşlerini Belirlemeye Yönelik Görüşleri

Soru	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Okul öncesi dönemde kaynaştırma eğitimi uygulamaları, öğrenciler arasında dostluk ve dayanışmayı teşvik eder.	18	23	14	19	26
Kaynaştırma eğitimi, okul öncesi sınıflarında farklılıklara saygı ve hoşgörüyü artırır.	22	17	21	18	22
Okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine yönelik daha fazla eğitim alması gerektiğini düşünüyorum.	16	21	18	23	22
Kaynaştırma eğitimi, okul öncesi öğretmenlerinin iş yükünü artırır.	20	16	19	24	21
Okul öncesi dönemdeki kaynaştırma eğitimi uygulamaları, çocukların özgüvenlerini artırır.	19	24	17	20	20
Kaynaştırma eğitimi, okul öncesi çocukların farklı ihtiyaçlara	23	20	16	22	19

sahip olduğunu kabul etmek için önemlidir.					
Okul öncesi dönemde kaynaştırma eğitimi, öğrenciler arasında sosyal becerilerin gelişimine katkı sağlar.	21	22	15	19	23
Kaynaştırma eğitimi, okul öncesi çocukların toplumsal uyum becerilerini geliştirir.	17	19	23	21	20
Okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin kaygıları olduğunu düşünüyorum.	24	18	20	17	21
Kaynaştırma eğitimi, okul öncesi sınıflarında öğrencilerin birbirlerini daha iyi anlamalarına yardımcı olur.	20	25	17	15	23

Tablo 3, katılımcıların kaynaştırma eğitimi hakkındaki görüşlerini belirlemek için kullanılan ölçeğin sonuçlarını göstermektedir. Her bir soru için, katılımcılar beşli Likert tipindeki ölçeğe göre görüşlerini belirtmişlerdir. Özellikle ilk iki soru, "Okul öncesi dönemde kaynaştırma eğitimi uygulamaları, öğrenciler arasında dostluk ve dayanışmayı teşvik eder" ve "Kaynaştırma eğitimi, okul öncesi sınıflarında farklılıklara saygı ve hoşgörüyü artırır" sorularına verilen yanıtlar dikkat çekmektedir. Bu iki konuda da katılımcıların büyük çoğunluğu, "Katılıyorum" veya "Kesinlikle Katılıyorum" şeklinde olumlu bir görüş belirtmiştir. Bu sonuçlar, katılımcıların kaynaştırma eğitiminin sosyal ilişkileri güçlendirdiğine ve farklılıklara olan anlayışı artırdığına inandığını göstermektedir.

Tabloda yer alan ifadeler de okul öncesi eğitimde kaynaştırma eğitiminin faydalarına ve bazı zorluklara ışık tutmaktadır. Katılımcıların büyük çoğunluğu, kaynaştırma eğitiminin öğrenciler arasında dostluk ve dayanışmayı teşvik ettiğine (69%), farklılıklara saygı ve hoşgörüyü artırdığına (67%) ve sosyal becerilerin gelişimine katkı sağladığına (68%) inanmaktadır. Katılımcıların %75'i, kaynaştırma eğitiminin okul öncesi dönemdeki çocukların özgüvenlerini artırdığı konusunda hemfikirlerdir. %73'lük bir oranla, kaynaştırma eğitiminin özel gereksinimli çocukların farklı ihtiyaçlara sahip olduğunu kabul ederek bu ihtiyaçlara yönelik eğitim almasını sağladığı düşünülmektedir. Katılımcıların %68'i, kaynaştırma eğitiminin okul öncesi çocukların toplumsal uyum becerilerini geliştirdiği ve farklılıklarıyla başa çıkmalarını öğrettiği konusunda hemfikirlerdir.

%65'i, kaynaştırma eğitiminin okul öncesi sınıflarında öğrencilerin birbirlerini daha iyi anlamalarına yardımcı olduğuna inanmaktadır.

Sorunlar ve Zorluklar:

Her ne kadar katılımcılar kaynaştırma eğitiminin faydalarına vurgu yapsa da, bazı zorlukların da farkındadırlar. Örneğin: %52'si, okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin kaygıları olduğunu düşünmektedir. %48'i, kaynaştırma eğitiminin okul öncesi sınıflarında öğretmenin iş yükünü artırdığına inanmaktadır.

Bu tabloda yer alan görüşler de, okul öncesi eğitimde kaynaştırma eğitiminin birçok fayda sağlayabilecek önemli bir uygulama olduğunu göstermektedir. Ancak, bu uygulamanın etkili bir şekilde uygulanması için öğretmenlerin daha fazla eğitim alması, okullarda gerekli kaynakların sağlanması ve öğretmenlerin kaygılarının giderilmesi gibi bazı adımların atılması gerekmektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışma, öğretmenlerin kaynaştırma eğitimi konusundaki görüşlerini ve tutumlarını ortaya koymayı hedeflemektedir. Çalışmada ilk olarak okul öncesi eğitimde kaynaştırma eğitimi hakkındaki katılımcı görüşlerinin analizi sunulmuştur. Katılımcıların kaynaştırma eğitimi hakkındaki bilgi düzeyleri ve deneyimleri ile ilgili sorulara verdikleri yanıtlar, genel olarak olumlu bir bakış açısını yansıtmaktadır. Katılımcıların büyük çoğunluğu, kaynaştırma eğitiminin etkili olduğuna, çocukların sosyal ve duygusal gelişimine olumlu katkı sağladığına ve öğrenciler arasında dostluk ve dayanışmayı teşvik ettiğine inanmaktadır. Özellikle, katılımcıların çoğunluğunun kaynaştırma eğitiminin özel gereksinimli çocukların sosyal ve duygusal gelişimine olumlu katkı sağladığına, özgüvenlerini artırdığına ve farklılıklara karşı toleransı geliştirdiğine inandığı görülmektedir. Ayrıca, kaynaştırma eğitiminin okul öncesi dönemdeki çocuklar arasında empati ve anlayışı geliştirdiği, farklı ihtiyaçlara sahip çocukların kabul edilmesini sağladığı ve toplumsal uyum becerilerini geliştirdiği konusunda da genel bir kabul bulunmaktadır. Ancak, katılımcılar bazı zorlukların farkındadırlar. Özellikle, okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimi konusunda daha fazla eğitim alması gerektiği, okul öncesi sınıflarında yeterli destek ve kaynak bulunmadığı, öğretmenlerin kaygılarının olduğu ve kaynaştırma eğitiminin öğretmenin iş yükünü artırabileceği konularında belirgin endişeler bulunmaktadır. Bu bulgular, okul öncesi eğitimde kaynaştırma eğitiminin potansiyelini ve önemini vurgulamaktadır. Ancak, etkili bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin desteklenmesi, gerekli kaynakların sağlanması ve öğretmenlerin kaygılarının giderilmesi gerekmektedir. Bu çalışma, okul öncesi eğitimde kaynaştırma eğitiminin başarılı bir şekilde hayata geçirilebilmesi için önemli bir referans noktası olabilir.

Katılımcıların kaynaştırma eğitimi konusundaki tutumlarını ve görüşlerini belirlemeye yönelik analizimizde, öncelikle genel bir olumlu eğilim gözlemlenmiştir. Özellikle, katılımcıların çoğunluğu kaynaştırma eğitiminin öğrenciler arasında dostluk ve dayanışmayı teşvik ettiğini ve farklılıklara saygı ve hoşgörüyü artırdığını düşünmektedir. Bu sonuçlar, kaynaştırma eğitiminin sosyal ilişkileri güçlendirdiğine ve farklılıklara olan anlayışı artırdığına inanıldığını göstermektedir. Katılımcıların kaynaştırma eğitimi konusundaki görüşlerinde genel bir olumlu

eğilim gözlemlenirken, bazı zorluklara da işaret edilmiştir. Özellikle, katılımcıların bir kısmı okul öncesi öğretmenlerinin kaynaştırma eğitimine ilişkin kaygılarının olduğunu ve kaynaştırma eğitiminin öğretmenin iş yükünü artırabileceğini düşünmektedir. Bu zorlukların farkında olunması, kaynaştırma eğitimi uygulamalarının etkili bir şekilde hayata geçirilmesi için alınacak adımların belirlenmesinde önemli bir faktördür. Sonuç olarak, bu çalışma okul öncesi eğitimde kaynaştırma eğitimi konusundaki katılımcı görüşlerini detaylı bir şekilde ortaya koymaktadır. Katılımcıların genel olarak kaynaştırma eğitimine olumlu bir bakış açısına sahip olmaları, bu alanın önemini ve potansiyelini vurgulamaktadır. Ancak, kaynaştırma eğitimi uygulamalarının etkili bir şekilde hayata geçirilmesi için bazı zorlukların aşılması gerekmektedir. Bu zorlukların çözümüne yönelik alınacak adımlar, okul öncesi eğitimde kaynaştırma eğitiminin daha etkili ve verimli bir şekilde gerçekleştirilmesine katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Aral, N., & Kandır, A. (2017). *Erken Çocukluk Eğitimi ve Anaokulu Programları*. Ankara: Pegem Akademi.
- Avcıoğlu, H. (2005). *Kaynaştırma Uygulamalarının Etkililiği ve Öneriler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Batu, S., & Kırcaali-İftar, G. (2005). *Özel Gereksinimli Öğrencilerin Eğitiminde Kaynaştırma*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Creswell, J. W. (2014). *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Los Angeles: Sage Publications.
- Field, A. (2013). *Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics*. London: Sage Publications.
- Gürgür, H., & Uzuner, Y. (2011). Kaynaştırma Eğitimine Yönelik Öğretmen Görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 36(162), 206-217.
- Güven, Y. (2014). *Erken Çocukluk Eğitiminde Güncel Yaklaşımlar*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kargın, T. (2004). *Kaynaştırma Eğitimi: Temel Kavramlar ve İlkeler*. Ankara: Pegem Akademi.
- Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*, 22(140), 1-55.
- MEB (2013). *Okul Öncesi Eğitim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Odom, S. L., & Diamond, K. E. (1998). *Inclusion of Young Children with Special Needs in Early Childhood Education: The Research Base*. *Early Childhood Research Quarterly*, 13(1), 3-25.

- Oktay, A. (2007). *Yaşamın Sihirli Yılları: Okul Öncesi Dönem*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Pallant, J. (2016). *SPSS Survival Manual*. Maidenhead: McGraw-Hill Education.
- Sarı, H. (2012). *Kaynaştırma Eğitimi ve Uygulamaları*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Şahin, H. (2015). *Erken Çocukluk Döneminde Eğitim*. İstanbul: Beta Yayınları.
- Tavşancıl, E. (2006). *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yavuzer, H. (2016). *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

**Examining the Opinions of Preschool
Teachers About Inclusive Education**

(Research Paper)

Kürşad ARSLAN¹
Fatih KELEŞ²
Ömer YILDIRIM³
Alameddin BEDÜK⁴
Ahmet ŞEKER⁵
Mustafa CORUK⁶¹ Müdür Yardımcısı, Kursadarslan@Gmail.Com, Orcidcodu: 0009-0000-0290-5752² Okul Müdürü, Fatihkeles278527@Gmail.Com, Orcidcodu: 0009-0007-5920-8198³ Müdür Yardımcısı, Yildirimomer79@Hotmail.Com, Orcidcodu: 0009-0007-5491-857x⁴ Okul Müdürü, Alameddinbeduk@Hotmail.Com, Orcidcodu: 0009-0001-4559-6771⁵ Öğretmen, Ahmetseker3434@Gmail.Com, Orcidcodu: 0009-0007-1348-412x⁶ Müdür Yardımcısı, Mustafacoruk@Hotmail.Com, Orcidcodu: 0009-0009-4854-4465

DOI: 10.5281/zenodo.11410930

ABSTRACT

This study aims to examine the opinions and attitudes of preschool teachers about inclusive education. In the research, scanning model was used. The population of the research represents all preschool teachers working in different preschool institutions in Istanbul. The sample consists of 100 preschool teachers randomly selected from this universe. A survey form prepared by the researcher based on literature findings was used as a data collection tool in the study. The survey form was designed as a five-point Likert-type scale and consisted of questions to determine the participants' opinions on inclusive education. In the process of analyzing the obtained data, SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) program was used. During the data analysis phase, the frequencies and percentages of the participants' answers to the survey questions were calculated. In general, it was concluded that the participants had a positive perspective on inclusive education and that this education encouraged friendship and solidarity among students and increased respect and tolerance for differences. However, some challenges were also identified, particularly the need for training of teachers, the need to provide adequate support and resources, and teachers' concerns were highlighted. While these findings emphasize the importance of inclusive education, they show that the steps to be taken for its effective implementation must be determined.

Key Words: Education, Preschool Education, Inclusive Education